

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGUYỄN ĐỨC HIỆP

**BIỆN PHÁP QUẢN LÝ GIÁO DỤC
PHÒNG, CHỐNG TỆ NẠN XÃ HỘI CHO HỌC SINH
THPT CHỢ ĐỒN, TỈNH BẮC KẠN**

Chuyên ngành: QUẢN LÝ GIÁO DỤC
Mã số: 62.14.05

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. PHẠM VIỆT VƯỢNG

THÁI NGUYÊN - 2011

LỜI CAM ĐOAN

Luận văn “*Biện pháp quản lý giáo dục phòng, chống tệ nạn xã hội cho học sinh trường THPT Chợ Đồn - tỉnh Bắc Kạn*”. được thực hiện từ tháng 02/2011 đến tháng 8/2011. Luận văn sử dụng những thông tin từ nhiều nguồn khác nhau, các thông tin đã được ghi rõ nguồn gốc, số liệu đã được tổng hợp và xử lí.

Tôi xin cam đoan, số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này hoàn toàn trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Thái Nguyên, ngày ... tháng 8 năm 2011

Tác giả

Nguyễn Đức Hiệp

LỜI CẢM ƠN

Với tình cảm chân thành, tác giả xin bày tỏ lòng cảm ơn sâu sắc tới PGS.TS. Phạm Viết Vượng đã tận tình giúp đỡ, hướng dẫn để hoàn thành luận văn này.

Xin chân thành cảm ơn Hội đồng khoa học, các thầy giáo, cô giáo Khoa Tâm lý giáo dục, Khoa đào tạo sau Đại học thuộc trường Đại học Sư Phạm - Đại học Thái Nguyên. Các thầy cô giáo đã trực tiếp giảng dạy và tham gia quản lý trong quá trình học tập và làm luận văn tốt nghiệp.

Xin cảm ơn Ban giám hiệu, cán bộ, giáo viên, học sinh trường THPT Chợ Đồn, chính quyền địa phương, các ban ngành đoàn thể huyện Chợ Đồn, Sở Giáo dục Đào tạo Bắc Kạn cùng bạn bè đã giúp đỡ, động viên, tạo mọi điều kiện tốt nhất và đóng góp những ý kiến quý báu cho tác giả trong quá trình học tập và thực hiện luận văn tốt nghiệp.

Luận văn không tránh khỏi những sai sót, kính mong nhận được sự quan tâm chỉ dẫn của các thầy giáo, cô giáo, các bạn đồng nghiệp để kết quả nghiên cứu được hoàn chỉnh hơn.

Thái Nguyên, tháng 8 năm 2011

Tác giả

Nguyễn Đức Hiệp

MỤC LỤC

Trang phụ bìa	
Lời cam đoan.....	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục.....	iii
Danh mục từ - cụm từ viết tắt	viii
Danh mục các bảng	ix
Danh mục các sơ đồ	xi
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài.....	1
2. Mục đích nghiên cứu.....	2
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu	2
4. Giả thuyết khoa học	3
5. Nhiệm vụ nghiên cứu	3
6. Giới hạn nghiên cứu.....	3
7. Phương pháp nghiên cứu.....	3
8. Cấu trúc của luận văn.....	5
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN CỦA CÁC BIỆN PHÁP QUẢN LÝ GIÁO DỤC PHÒNG, CHỐNG TỆ NẠN XÃ HỘI CHO HỌC SINH TRUNG HỌC PHỔ THÔNG	6
1.1. Tổng quan vấn đề nghiên cứu	6
1.2. Tệ nạn xã hội và đặc trưng của tệ nạn xã hội trong học đường.....	8
1.2.1. Khái niệm tệ nạn xã hội.....	8
1.2.2. Đặc trưng của TNXH	9
1.2.3. Các loại tệ nạn xã hội	11
1.2.4. Tác hại của tệ nạn xã hội	14
1.2.4.1. Ảnh hưởng về mặt kinh tế	14
1.2.4.2. Ảnh hưởng về xã hội.....	15
1.2.4.3. Phá vỡ sự thăng bằng trong quan hệ gia đình và xã hội, làm băng hoại đạo đức xã hội	16
1.2.4.4. Tăng nguy cơ mắc HIV/AIDS	17

1.2.5. Tệ nạn xã hội trong trường học	19
1.2.6. Nguyên nhân của tệ nạn xã hội và phạm pháp trong thanh niên học sinh	20
1.2.6.1. Nguyên nhân về tâm lý lứa tuổi	20
1.2.6.2. Thiếu nhận thức pháp luật của thanh thiếu niên:	20
1.2.6.3. Nguyên nhân do thiếu ý thức tự rèn luyện	21
1.2.6.4. Nguyên nhân do ảnh hưởng của sách báo, phim ảnh độc hại... ..	21
1.3. Khái niệm quản lý, giáo dục, phòng, chống tệ nạn xã hội.....	21
1.3.1 Khái niệm quản lý	21
1.3.2. Giáo dục.....	24
1.3.2.1. Khái niệm Giáo dục.....	24
1.3.2.2. Các chức năng của giáo dục trong xã hội hiện nay	24
1.3.3. Con đường giáo dục	26
1.3.3.1. Giáo dục thực hiện qua các giờ dạy chính khoá trên lớp	26
1.3.3.2. Giáo dục qua các hoạt động ngoài giờ lên lớp	27
1.3.4. Khái niệm quản lý giáo dục.....	27
1.3.5. Khái niệm quản lý nhà trường.....	28
1.3.5.1. Khái niệm nhà trường	28
1.3.5.2. Khái niệm quản lý nhà trường	29
1.3.5.4. Chức năng của quản lý nhà trường.....	30
1.3.5.5. Nội dung của quản lý nhà trường bao gồm	30
1.3.6. Biện pháp quản lý	31
1.3.6.1. Biện pháp	31
1.3.6.2. Biện pháp quản lý	32
1.3.7. Quản lý hoạt động giáo dục phòng, chống tệ nạn xã hội	32
1.3.7.1. Mục đích quản lý giáo dục phòng, chống tệ nạn xã hội.....	33
1.3.7.2. Chức năng quản lý, giáo dục phòng, chống tệ nạn xã hội	33
1.3.7.3. Nội dung quản lý giáo dục, phòng chống tệ nạn xã hội.....	38
1.3.7.4. Các nguyên tắc quản lý giáo dục, phòng chống tệ nạn xã hội	38
1.3.7.5. Các phương pháp quản lý giáo dục, phòng chống tệ nạn xã hội	39

1.3.7.6. Những đặc điểm cụ thể về giáo dục phòng, chống tệ nạn xã hội cho học sinh ở trường THPT	41
1.3.7.7. Những tác động cơ bản tới việc giáo dục, phòng chống tệ nạn xã hội của học sinh trường THPT	41
1.4. Quan điểm của Nhà nước và của ngành giáo dục về giáo dục phòng chống tệ nạn xã hội	42
1.4.1. Quan điểm của Đảng	42
1.4.2. Chỉ đạo của Chính phủ về công tác phòng, chống tệ nạn xã hội ...	43
1.4.3. Chỉ đạo Bộ Giáo dục và Đào tạo về giáo dục phòng, chống tệ nạn xã hội	45
Kết luận chương 1	46
Chương 2. THỰC TRẠNG QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC PHÒNG, CHỐNG TỆ NẠN XÃ HỘI CHO HỌC SINH TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG CHỢ ĐỒN - TỈNH BẮC KẠN.....	48
2.1. Một vài nét về Tỉnh Bắc Kạn	48
2.2. Tổ chức khảo sát thực trạng	49
2.2.1. Mục đích khảo sát.....	49
2.2.2. Địa bàn và quy mô khảo sát	49
2.2.3. Nội dung khảo sát gồm những vấn đề sau	50
2.2.4. Phương pháp khảo sát	50
2.2.5. Phương pháp đánh giá	50
2.3. Đặc điểm tình hình giáo dục trường THPT Chợ Đồn.....	50
2.4. Thực trạng vi phạm tệ nạn xã hội ở trường trung học phổ thông Chợ Đồn - tỉnh Bắc Kạn	53
2.4.1. Thực trạng nhận thức của học sinh, cán bộ quản lý, giáo viên, phụ huynh học sinh về công tác giáo dục, phòng, chống tệ nạn xã hội ở trường THPT Chợ Đồn	53
2.4.1.1. Nhận thức của cán bộ quản lý, giáo viên về công tác giáo dục, phòng, chống TNXH.....	53
2.4.1.2. Nhận thức của phụ huynh học sinh về công tác giáo dục, phòng, chống tệ nạn xã hội.....	56

2.4.1.3. Nhận thức của học sinh về công tác giáo dục phòng, TNXH ...	56
2.4.2. Thực trạng vi phạm TNXH trong trường THPT Chợ Đồn	63
2.4.2.1. Các loại TNXH phổ biến nhất trong học sinh của trường	63
2.4.2.2. Mức độ vi phạm tệ nạn xã hội trong học sinh của nhà trường	64
2.4.2.3. Môi trường tệ nạn xã hội thường diễn ra đối với học sinh của nhà trường.....	66
2.4.2.4. Thái độ của học sinh đối với học sinh vi phạm tệ nạn xã hội...	67
2.4.2.5. Nguyên nhân vi phạm TNXH đối với học sinh của nhà trường.	69
2.5. Thực trạng về các biện pháp quản lý mà nhà trường đã thực hiện nhằm giáo dục, phòng, chống TNXH trong học sinh của nhà trường .	71
2.5.1. Thực trạng về việc xây dựng kế hoạch quản lý giáo dục, phòng chống tệ nạn xã hội trong học sinh của nhà trường.....	71
2.5.2. Thực trạng về việc tổ chức, chỉ đạo thực hiện kế hoạch quản lý giáo dục, phòng chống tệ nạn xã hội trong học sinh của nhà trường	74
2.5.2.1. Về lực lượng trực tiếp triển khai từng loại kế hoạch	74
2.5.2.2. Về mức độ thực hiện từng loại kế hoạch	75
2.5.2.3. Về nội dung thực hiện từng loại kế hoạch.....	79
2.5.2.4. Về mức độ tham gia của học sinh vào các hoạt động giáo dục, tuyên truyền phòng chống tệ nạn xã hội của nhà trường.....	81
2.5.3. Thực trạng về đánh giá công tác quản lý, giáo dục, phòng chống tệ nạn xã hội trong học sinh của nhà trường.....	83
2.5.3.1. Thực trạng về việc xử lý học sinh vi phạm tệ nạn xã hội	83
2.5.3.2. Thực trạng về hiệu quả của các biện pháp giáo dục phòng, chống tệ nạn xã hội của nhà trường	86
2.5.4. Những nguyên nhân ảnh hưởng tới kết quả thực hiện các biện pháp quản lý của nhà trường.....	87
2.6. Những khó khăn ảnh hưởng đến vấn đề quản lý, giáo dục, phòng chống tệ nạn xã hội ở nhà trường.....	88
2.7. Nguyên nhân ảnh hưởng đến vấn đề quản lý, giáo dục phòng chống tệ nạn xã hội ở nhà trường	90
2.7.1. Nguyên nhân khách quan	90

2.7.2. Nguyên nhân chủ quan.....	90
Kết luận chương 2	91
Chương 3. CÁC BIỆN PHÁP QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC PHÒNG, CHỐNG TỆ NẠN XÃ HỘI CHO HỌC SINH TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG CHỢ ĐỒN - TỈNH BẮC KẠN	92
3.1. Định hướng giáo dục phòng, chống tệ nạn xã hội cho học sinh ở tỉnh Bắc Kạn.....	92
3.2. Nguyên tắc đề xuất các biện pháp quản lý giáo dục phòng, chống tệ nạn xã hội	93
3.2.1. Tuân thủ pháp luật và đảm bảo sự lãnh đạo của Đảng	93
3.2.2. Nguyên tắc phù hợp với thực tiễn địa phương	93
3.2.3. Nguyên tắc bảo đảm tính đồng bộ.....	93
3.2.4. Nguyên tắc bảo đảm tính khả thi.....	94
3.2.5. Nguyên tắc bảo đảm tính hiệu quả.....	94
3.2.6. Nguyên tắc đa dạng hoá phương pháp và hình thức giáo dục	94
3.3. Các biện pháp quản lý giáo dục phòng, chống tệ nạn xã hội cho học sinh trường THPT Chợ Đồn, tỉnh Bắc Kạn	95
3.4. Mỗi quan hệ giữa các biện pháp	113
3.5. Khảo nghiệm tính cấp thiết và tính khả thi của các biện pháp	114
3.5.1. Mục đích khảo nghiệm.....	114
3.5.2. Quy trình khảo nghiệm.....	114
3.5.3. Kết quả khảo nghiệm tính cấp thiết và tính khả thi của các biện pháp quản lý, giáo dục, phòng chống tệ nạn xã hội ở trường trung học phổ thông Chợ Đồn	115
Kết luận chương 3	118
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ.....	119
1. Kết luận	119
2. Khuyến nghị.....	120
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	122
PHỤ LỤC	124

DANH MỤC TỪ - CỤM TỪ VIẾT TẮT

CBQL	Cán bộ quản lý
CSVC	Cơ sở vật chất
GVBM	Giáo viên bộ môn
GVCN	Giáo viên chủ nhiệm
TNXH	Tệ nạn xã hội
THPT	Trung học phổ thông
TS	Tổng số
SL	Số lượng

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1. Quy mô trường lớp, cán bộ giáo viên, số học sinh năm học 2010 - 2011	49
Bảng 2.2. Cơ sở vật chất, phương tiện.....	51
Bảng 2.3. Tình hình học sinh	51
Bảng 2.4. Chất lượng hai mặt giáo dục.....	52
Bảng 2.5. Nhận thức của cán bộ quản lý, giáo viên về mục đích, ý nghĩa của công tác giáo dục, tuyên truyền, phòng, chống TNXH	54
Bảng 2.6. Nhận thức của phụ huynh học sinh về mục đích, ý nghĩa của công tác giáo dục, phòng, chống TNXH	56
Bảng 2.7. Nhận thức của học sinh về mục đích, ý nghĩa của công tác giáo dục, tuyên truyền, phòng, chống TNXH	57
Bảng 2.8. Nhận thức của học sinh về các tệ nạn xã hội qua các nguồn thông tin	59
Bảng 2.9. Mức độ nhận thức của học sinh về tác hại của các TNXH.....	61
Bảng 2.10. Đánh giá của cán bộ quản lý về mức độ nhận thức của học sinh về tác hại của các tệ nạn xã hội.....	62
Bảng 2.11. Đánh giá về các loại TNXH phổ biến trong học sinh hiện nay của nhà trường.....	63
Bảng 2.12. Đánh giá của cán bộ quản lý nhà trường về mức độ tệ nạn xã hội trong học sinh nhà trường hiện nay	65
Bảng 2.13. Đánh giá của cán bộ các ban ngành địa phương về mức độ tệ nạn xã hội trong học sinh nhà trường hiện nay.....	65
Bảng 2.14. Địa điểm mà các tệ nạn xã hội thường diễn ra	66
Bảng 2.15. Thái độ của học sinh đối với học sinh vi phạm tệ nạn xã hội	68
Bảng 2.16. Ý kiến của cán bộ quản lý về nguyên nhân học sinh rơi vào các tệ nạn xã hội.....	69